

Crna Gora
Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava

Adresa: Bulevar sv. Petra Cetinjskog, br. 130
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 244-145
www.mmp.gov.me

Broj: 07-056/23-1028

29.09 2023. godine

SEKTORSKA ANALIZA

**za utvrđivanje predloga prioriternih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava
za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija
iz Budžeta Crne Gore u 2024. godini**

Sektorska analiza se sačinjava na osnovu strateških i planskih dokumenata odnosno propisa u odgovarajućoj oblasti od javnog interesa uz konsultacije sa zainteresovanim nevladinim organizacijama, i predstavlja osnov za utvrđivanje prioriternih oblasti i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija iz državnog budžeta u narednoj godini, u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama. Sektorska analiza se priprema u tekućoj za narednu kalendarsku godinu radi blagovremenog planiranja visine sredstava koja će biti opredijeljena na pozicijama ministarstava nadležnih za oblasti koje Vlada utvrdi kao prioritne za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija. Analiza će poslužiti i za pripremu javnih konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblasti koja će biti utvrđena kao prioritna.

1. OBLASTI OD JAVNOG INTERESA U KOJIMA SE PLANIRA FINANSIJSKA PODRŠKA ZA PROJEKTE I PROGRAME NVO

1.1. Navesti u kojim oblastima od javnog interesa (iz člana 32 Zakona o NVO) iz nadležnosti ministarstva planirate finansijsku podršku iz budžeta za projekte i programe NVO:

☐ socijalna i zdravstvena zaštita	☐ razvoj civilnog društva i volonterizma	☐ zaštita životne sredine
☐ smanjenje siromaštva	☐ evroatlantske i evropske integracije Crne Gore	☐ poljoprivreda i ruralni razvoj
☐ zaštita lica sa invaliditetom	☐ institucionalno i vaninstitucionalno obrazovanje	☐ održivi razvoj
☐ društvena briga o djeci i mladima	☐ nauka	☐ zaštita potrošača
☐ pomoć starijim licima	☐ umjetnost	☐ rodna ravnopravnost
☐ zaštita i promovisanje ljudskih i manjinskih prava	☐ kultura	☐ borba protiv korupcije i organizovanog kriminala
☐ vladavina prava	☐ tehnička kultura	☐ borba protiv bolesti zavisnosti
☐ druge oblasti od javnog interesa utvrđene posebnim zakonom (navesti koje):		

2. PRIORITETNI PROBLEMI I POTREBE KOJE TREBA RIJEŠITI U 2024 GODINI FINANSIRANJEM PROJEKATA I PROGRAMA NVO

2.1. Navesti prioritetne probleme u oblasti(ma) iz nadležnosti ministarstva koji se planiraju rješavati finansiranjem projekata i programa nevladinih organizacija. Opis problema obrazložiti koristeći konkretne mjerljive pokazatelje trenutnog stanja i željenog stanja odnosno rješenja, navodeći izvor u kojem su takvi podaci dostupni. Pokazatelji mogu biti informacije iz uporednih analiza, izvještaja, rezultata istraživanja, studija, i drugi dostupni statistički podaci.

Opis problema:

Novoosnovani Direktorat za interkulturalizam pri Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava Vlade Crne Gore je, za sada, prva državna institucija takvog tipa na svijetu sa ciljem osnaživanja integracionih procesa društva i iskorjenjivanja svih oblika diskriminacije. Direktorat razvija kulturnu dimenziju temeljnih prava u nadležnosti Ministarstva ljudskih i manjinskih prava. Direktorat progresivno unapređuje bazične principe multikulturalne tolerancije i dijaloga ka širem spektru inkluzivnosti i integracije u modele interkulturalnog suživota, solidarnosti i suodgovornosti za zajedničku budućnost. Direktorat je posvećen unapređenju univerzalnih ljudskih prava i vrijednosti na kojima se zasniva interkulturalizam.

U Direktoratu za interkulturalizam vrše se poslovi koji se odnose na unapređenje, razvoj i promociju interkulturalnosti, interkulturalnog dijaloga, razumijevanja, saradnje i komunikacije među svim narodima i nacionalnim i drugim zajednicama; podsticanje otvorene razmjene stavova između pojedinaca i grupa različite etničke, religijske, jezičke, nacionalne i druge pripadnosti i identiteta; promovisanje pozitivnih stavova prema različitosti i socio-kulturnoj raznolikosti; podsticanje prevazilaženja postojećih uzajamnih predrasuda, stereotipa i distanci; razvijanje širokog spektra aktivnosti u cilju edukacije o interkulturalnosti; afirmacija načela univerzalne ravnopravnosti svih bića.

Kao kulturni pandan pravnom domenu Ministarstva, Direktorat unapređuje i ubrzava procese unutarnje, regionalne i evropske integracije crnogorskog društva, kao i opšte internacionalizacije Crne Gore. Unutarnje integracije su i preduslov za uspješnu evropsku integraciju. Direktorat za interkulturalizam doprinosi osnaživanju bezbjednosti, kooperacije i društvene kohezije za mirnije, stabilnije i održivo crnogorsko društvo i region. Kultivisanjem i promovisanjem kulturnog diverziteta i interkulturalnosti kao društvenog kapitala i javne politike, Direktorat za interkulturalizam razvija progresivnu paradigmu društvenog razvoja i posvećenost budućnosti ljudskih prava kao i prava na budućnost.

U regionu opterećenom tenzijama i konfliktima, Crna Gora je središte sa potencijalom da bude model mira i interkulture harmonije, regionalni stabilizator, i centar kulturne diplomatije, kooperacije, multilateralizma i mirnodopskog razvoja. Uopredno, Crna Gora se mora pripremati za dolazak novih tehnologija koje donose opštu digitalizaciju sa ozbiljnim implikacijama za ljudska prava. Osnaživanje univerzalnih ljudskih prava, kroz promovisanje interkulturalizma, je najmoćniji garantor ljudske bezbjednosti i, posljedično, održivog društva i razvoja u Crnoj Gori i regionu.

Direktorat promoviše kulturni diverzitet Crne Gore zarad oslikavanja interkulturalne mape Crne Gore koja je građanska, ekološka i progresivna. Crna Gora je zemlja sa dugom i bogatom tradicijom uzajamnog socio-kulturnog prožimanja kao i zemlja u kojoj se rađaju i nastanjuju i novi identiteti; zemlja u čijem se malom okviru sada ogleda i velika, savremena slika svijeta – zemlja interkulture. Za izgradnju bolje, zajedničke budućnosti zasnovane na univerzalnim pravima i vrijednostima potrebno je zaštititi bogatstvo jedinstvenog spoja i spleta našeg bio diverziteta i kulturnog diverziteta – naše interkulture.

Kultivisanjem i promovisanjem kulturnog diverziteta i interkulturalnosti kao društvenog kapitala i javne politike, Direktorat razvija progresivnu paradigmu društvenog razvoja i posvećenost budućnosti ljudskih prava kao i pravo na budućnost. Direktorat za interkulturalizam je fokusiran na izgrađivanje novog, ujedinjujućeg kulturnog koda za budućnost Crne Gore.

Crna Gora je ustavno definisana kao građanska, demokratska, ekološka i država socijalne pravde, zasnovana na vladavini prava. **Ustav Crne Gore** daje pravnu osnovu za promovisanje, jačanje i unapređenje zaštite osnovnih ljudskih prava i sloboda i potvrđuje obavezu Crne Gore da poštuje međunarodne standarde u tom kontekstu. Crna Gora, kao nezavisna i međunarodno priznata država, članica Ujedinjenih nacija (u daljem tekstu: UN) i NATO-a i zemlja kandidat za pristupanje Evropskoj uniji kao punopravna članica (u daljem tekstu: EU), shodno svojim međunarodno preuzetim obavezama koje proizilaze iz članstva u međunarodnim organizacijama, ratifikacije međunarodnih sporazuma, a posebno ratifikacije Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa EU, obavezna je da, na bazi ustavnih odredbi i osnovnih rješenja datih u Zakonu o manjinskim pravima i slobodama, utvrdi Strategiju manjinske politike (u daljem tekstu: „Strategija”), kao osnovni planski dokument koji definiše politiku Vlade Crne Gore u oblasti poštovanja i zaštite prava manjinskih naroda (u daljem tekstu: „Manjine”) i drugih manjinskih nacionalnih zajednica

Vlada Crne Gore je na 128. sjednici od 04.07.2019. godine, donijela Strategiju manjinske politike 2019-2023, sa pratećim Akcionim planom za 2019-2020 godinu, čijim će se sprovođenjem nastaviti očuvanje multikulturalnog bogatstva Crne Gore i dalje unaprijeđivati uslovi života manjina u Crnoj Gori. Istekom roka na koji je prvi Akcioni plan donijet, pripremljen je novi Akcioni plan za period 2021- 2022. Strategija manjinske politike 2019-2023, sa pratećim akcionim planovima, predstavlja osnovni planski dokument koji definiše politiku Vlade Crne Gore u oblasti poštovanja i zaštite prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica. Strategijom manjinske politike, u skladu sa uporedno-pravnim i međunarodnim standardima, definišu se mjere za sprovođenje **Zakona o manjinskim pravima** i slobodama i unapređivanje uslova života manjina, u cjelini, koje su državni organi dužni postepeno da realizuju u periodu implementacije dokumenta.

Prva Strategija manjinske politike je usvojena 2008. godine na period od 10 godina. Pomenuta Strategija, kao i ovaj dokument, predstavljaju planski akt kojim Vlada Crne Gore definiše mjere za sprovođenje Zakona o manjinskim pravima i slobodama, ali i ostalih srodnih zakonskih propisa, kao i unapređivanja uslova života manjina Novom Strategijom, koja će biti ograničena na period od 5 godina, se postavlja novi okvir za unapređenje postojećeg stanja. Crna Gora je napravila značajne korake kako u postavljanju normativnog okvira, tako i prilikom implementacije pravnih propisa. Time je nastavljeno uvažavanje realnosti o multikulturalnom bogatstvu Crne Gore. Prostora za dalji napredak ipak ima. Život pred crnogorskim društvom nove izazove u pogledu jačanja multietničnosti i multikulturalnosti Vlada Crne Gore je, na predlog Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava, na sjednici održanoj 15. jula 2021. godine, usvojila Akcioni plan za sprovođenje Strategije manjinske politike 2019-2023 za period 2021-2022 (AP).

Zakonom o kulturi utvrđen je model ostvarivanja kulture na principima slobode stvaralaštva i poštovanja prava na kulturu, uz ravnopravno očuvanje svih kulturnih identiteta i poštovanje kulturne različitosti. Podršku i podsticaj razvoja kulture Ministarstvo kulture obezbjeđuje na nekoliko načina. Jedan od prioriternih vidova podrške u kulturi, obezbjeđuje se putem sufinansiranja kulturno-umjetničkog stvaralaštva po

osnovu javnog konkursa. Konkursi se objavljuju na godišnjem nivou. Pravo učešća u skladu sa zakonskim kriterijumima otvoreno je za sve učesnike na kulturnoj sceni Crne Gore, kao i pripadnike manjina. Selekciju projekata za sufinansiranje opredjeljuje kvalitet umjetničke produkcije, inovativnost u programskim sadržajima, reference realizatora kao i promocija multikulturalnih vrijednosti, doprinos očuvanju tradicije i sl. Značajan vid podrške obezbjeđuje se realizacijom posebnog Vladinog programa „Razvoj kulture na sjeveru“ , a koji se odnosi na 12 (dvanaest) opština sjevernog dijela Crne Gore, gdje većinski dio populacije čine pripadnici manjina. Zakon o zaštiti kulturnih dobara¹⁸, kao jedan od osnovnih ciljeva zaštite, propisuje očuvanje kulturne raznolikosti kroz unaprjeđenje stanja i vrijednosti svih vrsta kulturnih dobara, njegovanje kreativnosti i razumijevanja različitih kultura i kulturnih slojeva, unaprjeđenje dijaloga među kulturama i religijama. Istim Zakonom propisano je da svako ima pravo da, pod jednakim uslovima, individualno ili kolektivno, koristi kulturna dobra, radi učešća u kulturnom životu, uživanja, naučnog napretka ili druge dobrobiti koja iz njega proističe, kao i da doprinosi njegovom obogaćivanju i očuvanju, te da je svako fizičko i pravno lice, uključujući i vjerske zajednice, dužno da poštuje kulturna dobra drugih, na isti način kao i svoja.

Kada je riječ o kulturi i identitetu manjina, **Strategijom manjinske politike 2019-2023** je postavljen strateški cilj:

1. Očuvana kulturno-istorijska baština manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica kao važan segment ukupnog kulturno-istorijskog nasljeđa Crne

U okviru ovog strateškog cilja identifikovani su sljedeći operativni ciljevi :

3.1 Afirmacija kulturnih identiteta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Crnoj Gori podržana putem realizovanih mjera i aktivnosti državnih institucija.

3.1.3. Organizovati okrugli sto na temu – „Kulturne raznolikosti Crne Gore – nasljedstvo koje nas obogaćuje“

3.1.4. Aktivnost: Promovisati i implementirati pozitivno-pravna rješenja iz oblasti upotrebe jezika i pisma pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica na lokalnom nivou

Kada je riječ o razvijanju sistema vrijednosti u skladu s ciljevima održivog razvoja zajednice , **Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030“** , koja je usvojena 07.juna 2017 godine , postavljeni su strateški ciljevi :

2. Stimulisati aktivan odnos ključnih aktera prema održivosti razvoja (Vodeći subjekti Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava , Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Ministarstvo kulture)

U okviru ovog strateškog cilja identifikovani su sljedeće mjere:

2.1.3. Eliminirati nacionalnu i vjersku diskriminaciju

2.1.3.2. Izmijeniti i uskladiti nastavno-naučne i vaspitno obrazovne programe u cilju uključivanja adekvatnih sadržaja iz kulture, tradicije i istorije svih nacionalnih i vjerskih zajednica koje žive u Crnoj Gori na svim obrazovnim nivoima bez diskriminacije

2.2. Razviti sistem vrijednosti u skladu s ciljevima održivog razvoja zajednice

2.2.1. Izgraditi multietničko građansko društvo sa visokim stepenom međusobnog povjerenja i tolerancije

Podaci (analize, studije, statistički izvještaji, itd.) koji pojašnjavaju navedeni problem	Izvor(i) podataka
<ol style="list-style-type: none">1. Zakon o manjinskim pravima2. Strategija manjinske politike 2019-20233. Zakon o kulturi4. Zakon o zaštiti kulturnih dobara5. Bijela knjiga o interkulturalnom dijalogu6. <i>Isto i različito</i>: Kratki vodič kroz interkulturalno obrazovanje7. Interkulturalno učenje8. Obrazovanje za interkulturalizam9. Izvještaj podniet UN-u na Samitu o ciljevima održivog razvoja 2019. Godine – Kultura u implementaciji Agende 2030: Izvještaj Kampanje za cilj kultura 2030.10. Izvještaj UNESCO-a – Kultura u Agendi 2030.	<p>Zakon o manjinskim pravima i slobodama 2017 (www.gov.me) Strategije, Akcioni planovi, Nacrti - Ministarstvo pravde (www.gov.me) Zakon o kulturi (www.gov.me) Zakon o zaštiti kulturnih dobara (www.gov.me) Bela knjiga.doc (kultura.gov.rs) ISTO I RAZLIČITO - Kratki vodič kroz interkulturalno obrazovanje FINAL (emins.org) T-kit IKU.indd (coe.int) Zbornik slog (ed.gov) Obrasci diskriminacije u Crnoj Gori: istraživanje 2022. odražava potrebu da se nastavi rad na društvenoj koheziji, i prevaziđu podjele - CEDEM https://www.researchgate.net/publication/338558981_Multikulturalizam_i_interkulturalizam_sta_je_to https://www.researchgate.net/publication/326782536 http://iriss.idn.org.rs/426/ http://www.maticacrnogorska.me/files/56-57/03%20hamdija%20sarkinovic.pdf</p>

	<p>Publikacija-Multikulturalni-sklad-za-buducnost-MASTER.pdf (master-mne.me)</p> <p>Strategije EU-a za mlade za period 2019. – 2027.</p> <p>Culture in the Implementation of the 2030 Agenda: Report by the Culture 2030 Goal Campaign https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/hq/topics/libraries-development/documents/culture2030goal.pdf</p> <p>Culture in the 2030 Agenda UNESCO https://www.unesco.org/en/articles/culture-2030-agenda</p>
--	---

2.2.Navesti ključne strateško-planske dokumente odnosno propise koji prepoznaju važnost problema identifikovanih pod tačkom 2.1., kao i specifične mjere/djelove tih dokumenata koji su u vezi sa identifikovanim problemima.

Naziv strateškog/planskog dokumenta/propisa	Naziv poglavlja/ mjere/ aktivnosti
<ol style="list-style-type: none"> 1. Strategija manjinske politike 2019-2023 2. Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030 	<ul style="list-style-type: none"> • Strateški cilj u oblasti Kultura i identitet manjina <p>Kada je riječ o kulturi i identitetu manjina, Strategijom je postavljen strateški cilj: 3.Očuvana kulturno-istorijska baština manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica kao važan segment ukupnog kulturno-istorijskog nasljeđa Crne</p>

	<p>3.1 Afirmacija kulturnih identiteta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Crnoj Gori podržana putem realizovanih mjera i aktivnosti državnih institucija.</p> <ul style="list-style-type: none">• Stimulisati aktivan odnos ključnih aktera prema održivosti razvoja (Vodeći subjekti Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava , Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Ministarstvo kulture) <p>U okviru ovog strateškog cilja identifikovani su sljedeće mjere:</p> <ul style="list-style-type: none">1.1.3. Eliminirati nacionalnu i vjersku diskriminaciju2.1.3.2. Izmijeniti i uskladiti nastavno-naučne i vaspitno obrazovne programe u cilju uključivanja adekvatnih sadržaja iz kulture, tradicije i historije svih nacionalnih i vjerskih zajednica koje žive u Crnoj Gori na svim obrazovnim nivoima bez diskriminacije2.2. Razviti sistem vrijednosti u skladu s ciljevima održivog razvoja zajednice<ul style="list-style-type: none">2.2.1. Izgraditi multietničko građansko društvo sa visokim stepenom međusobnog povjerenja i tolerancije
--	--

2.3.Obrazložiti na koji način nevladine organizacije mogu doprinijeti rješavanju problema identifikovanih pod tačkom 2.1., koje aktivnosti su prihvatljive za postizanje željenog rezultata, kako se planira praćenje i vrednovanje doprinosa rješavanju pomenutih problema. Navesti konkretne mjerljive pokazatelje/indikatore za praćenje doprinosa nevladinih organizacija rješavanju identifikovanih problema i izvore verifikacije učinjenog.

Opis načina doprinosa nevladinih organizacija u rješavanju problema	Konkretni mjerljivi pokazatelji doprinosa nevladinih organizacija	Izvor(i) podataka
<p>NVO mogu doprinijeti time što će postojeci normativni okvir za sprovođenje politike interkulturalizma unaprijediti, i dati sugestije i podršku za stvaranje institucionalnog mehanizma Nacionalne strategije za interkulturalizam kao krovnog normativnog akta i smjernice za progresivan društveni razvoj.</p> <p>Razvijati programe, kataloge obuka, prijedloge standarda u oblasti obrazovanja, kulture i medija kako bi se smanjile etničke i druge distance, iskorijenila diskriminacija, i stvorila ujedinjujuća interkultura.</p> <p>Razvijati društvenu svijest humanističkim vrijednostima, unapređivati univerzalna ljudska prava, i izgrađivati ujedinjujući kulturnog koda za budućnost Crne Gore.</p> <p>Do sada su podržani projekti NVO Shodno Zakonu o nevladinim organizacijama i Zakonu o budžetu za 2022. godinu, Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava na osnovu Javnog konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Broj uključenih NVO <p>(Unaprijediti postojeći normativni okvir za sprovođenje politike interkulturalizma i razviti podršku relevantnih institucija i organizacija za nacionalnu strategiju za interkulturalizam kao ključnog instrumenta društvenog razvoja.</p> <p>Javni poziv za NVO za konsultaciju Izrade nacrtu Nacionalne strategije)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Broj akreditovanih programa, obuka, radionica • Broj trenera/ca , predavača/ca • Broj okruglih stolova, konferencija, foruma <p>(Unaprijediti politike u oblasti obrazovanja, kulture i medija kako bi se smanjile distance, iskorijenila diskriminacija, i stvorila ujedinjujuća interkultura)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Broj učesnika polaznika • Broj publikacija • Broj kampanja 	<p>Multikulturalni stav za budućnost Master – Mreža za evropske politike (master-mne.me) cgo-cce.org Gračanska Alijansa (gamn.org) Ulcinj Info - (ul-info.com) New Horizon NGO (ngo-horizonti.org)</p> <p>Volonterizam ka interkulturalizmu Djeca Crne Gore</p> <p>Interkulturalnom edukacijom do veće inkluzije Juventas – NVO</p> <p>Prioritet multietničkog i multikulturalnog sklada Identitet - NVO (identitetcentar.com)</p> <p>Od etike multikulturalnosti do očuvanje identiteta</p> <p>Multikultura-naš put ka EU nvosistem.com</p>

<p>projekata/programa nevladinih organizacija koji doprinose razvoju i unapređenju prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica za finansiranje projekata/programa NVO u 2022. godini, podržalo je finansiranje 15 projekata/programa NVO u ukupnom iznosu 150.000 eura, čija se realizacija očekuje tokom 2023.</p> <p>Data je institucionalna podrška prilikom obilježavanja značajnih datuma manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica i onih koji se tiču multikulturalnosti. Organizovano je obilježavanje minimum 10 nacionalnih praznika i važnih datuma u organizaciji Ministarstva pravde ljudskih i manjinskih prava, nacionalnih savjeta, CEKUM-a i 26 lokalnih samouprava.</p> <p>Obilježavanje značajnih datuma za manjinske narode, kao i datuma koji su od opšteg i univerzalnog značaja (npr. Dan ljudskih prava) predstavljaju posebno bogatstvo Crne Gore. Ovi datumi su taksativno određeni i unaprijed predviđeni i predstavljaju pravo i obavezu svih građana Crne Gore ali i institucija u njihovoj primjeni.</p> <p>Monitoring upotrebe jezika i pisma pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica na lokalnom nivou shodno odredbama čl.79</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rezime istraživanja <p>(Razvijati društvenu svijest humanističkim vrijednostima, unapređivati univerzalna ljudska prava, i izgrađivati ujedinjujući kulturnog koda za budućnost Crne Gore.)</p>	<p>Crna Gora-bogatstvo različitosti</p> <p>Škola multikulturalizma i interkulturalizma</p>
--	---	--

Ustava i Zakona o manjinskim pravima i slobodama kao aktivnost je djelimično realizovana od strane NVU sektora.

U cilju smanjena etničke distance u Crnoj Gori organizovani su brojni okrugli stolovi na tu temu kao inajnovije istraživanje NVU Master

Promovisana su i u velikoj mjeri implementirana pozitivno-pravna rješenja iz oblasti upotrebe jezika i pisma pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica na lokalnom nivou.

Očuvanje kulturno-istorijske baštine manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica kao i afirmacija kulturnih identiteta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Crnoj Gori važan su segment ukupnog kulturno-istorijskog nasljeđa Crne Gore. MLJMP u saradnji sa nacionalnim savjetima, institucijama , Nvo organizacijama i lokalnim samoupravama realizovalo je niz aktivnosti kojima se afirmiše kulturna raznolikost i multietički sklad CG.

U tom smislu Nacionalni savjeti dali su svoj pun doprinos. Obilježeni su značajni datumi iz istorije i tradicije manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica koji su prepoznati Zakonom, statutima savjeta i planovima aktivnosti savjeta: - Srpski

nacionalni savjet aktivno i produktivno organizuje medijsko predstavljanje svog kulturnog identiteta kroz "Srpske novine", "Srpsku tv" "Srpski radio" i Srpski nacionalni savjet je pored niza aktivnosti na očuvanju i zaštiti srpskog nacionalnog i kulturnog i jezičkog identiteta srpskog naroda u CG organizovao i Dane srpske culture na kojima su predstavljani knjige i autori koji stvaraju na srpskom jeziku i ćirilicom pismu. - Savjet Muslimanskog naroda u Crnoj Gori potpisao Memorandum o saradnji sa CEMI čija je svrha stvaranje osnova na kojima će NVO Centar za monitoring i istraživanje razmjenjivati informacije i zajednički raditi na unaprijeđenju manjinskih prava i drugih manjinskih zajednica u Crnoj Gori. Savjet pomaže publikaciju časopisa "Glas Mrkojevića". Izdavač je Monografije istaknutih crnogorskih slikara iz redova Muslimana kao što je Ismet Hadžić. Održani su Okrugli stolovi: „Muslimani u NOB-u“- Bijelo Polje; „Različitosti koja nas obogaćuju“ - Ulcinj; „Investicioni potencijali i biznis zone Crne Gore“ - Bar; "Poštovanje prava i položaj manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Crnoj Gori" u organizaciji 27 NVO CEMI; „Ujedinjeni u različitostima“, tribina na temu "Osobnosti jezika i književnog stvaralaštva Muslimana u Crnoj Gori". U oblasti izdavaštva prevedena sa njemačkog jezika knjiga pod nazivom

„Ahmed Džavid paša o Albaniji i Crnoj Gori. Održana Revija Muslimana Crne Gore i izradjen Bilten SMNCGS; - Nacionalni savjet Albanaca u Crnoj Gori realizovao je promociju knjiga albanskog književnika Ridvan Dibra, kao i štampanje i promocija “Monografije istaknutih medicinskih radnika albanske nacionalnosti” autora Gani Kamanaga. Otvorena je knjižara „Ulqini“ tj. prva knjižara u Crnoj Gori sa literaturom na albanskom jeziku. Realizovana je tradicionalna kulturna manifestacija “Ora e Maleve” u Rožajama. U saradnji sa NVO “Maja e Karafilit” realizovana je i tradicionalna kulturna manifestacija u Vusanje – Gusinje. - Bošnjačko vijeće je unaprijedilo bibliotečki fond Bošnjačke nacionalne biblioteke čiji je osnivač Bošnjačko vijeće u Crnoj Gori. Bbibliotečki fond je povećan za minimum 500 knjiga. Broj članova biblioteke povećan u značajnom procentu. Održan je Okrugli sto “Bošnjaci i aktuelni procesi u Crnoj Gori i regionu”, u organizaciji Bošnjačkog vijeća, kao i okrugli sto, tribina i seminar na temu koja se odnosi na bitna identitetska pitanja Bošnjaka u Crnoj Gori. - Hrvatsko nacionalno vijeće je HNV je organizovao okrugli stol u Tivtu, na temu kulturne baštine, jezika i obrazovanja u cilju sprečavanja asimilacije i smanjenja etničke distance. Štampan je Barski misal , koji bi uskoro trebao biti promovisan. Takođe, u pripremi je i promocija

<p>Parčićeva misala. Dopunska nastava hrvatskoga jezika i kulture se održava dvaput nedjeljno u po jednoj osnovnoj školi u Tivtu i Kotoru (uživo ili on line), ustupljen je prostor od strane direktora škola. Takođe, održana je i terenska nastava u Vukovaru i Istočnoj Slavoniji uz potporu RH po javnom pozivu i Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava Crne Gore. Vijeće sa političkom strankom trenutno stipendira 22 studenta s po 100 eura mjesečno</p>		
--	--	--

2. OSTVARIVANJE STRATEŠKIH CILJEVA

3.1. Navesti ključne strateške ciljeve iz sektorske nadležnosti čijem će ostvarenju u 2024. godini doprinijeti projekti i programi nevladinih organizacija.

<p>Strateški cilj(evi) čijem ostvarenju će doprinijeti javni konkurs za projekte i programe nevladinih organizacija u 2024. godini</p>	<p>Način na koji će javni konkurs za projekte i programe nevladinih organizacija doprinijeti ostvarenju strateških ciljeva (ukratko opisati)</p>
--	--

1. Unaprijediti postojeći normativni okvir za sprovođenje politike interkulturalizma i razviti podršku relevantnih institucija i organizacija za nacionalnu strategiju za interkulturalizam kao ključnog instrumenta društvenog razvoja.

2. Unaprijediti politike u oblasti obrazovanja, kulture i medija kako bi se smanjile distance, iskorijenila diskriminacija, i stvorila ujedinjujuća interkultura.

3. Razvijati društvenu svijest humanističkim vrijednostima, unapređivati univerzalna ljudska prava, i izgrađivati ujedinjujući kulturnog koda za budućnost Crne Gore.

Aktivnosti NVO će biti usmjerene na sledeće:

- Radionice o interkulturalnom dijalogu u srednjim školama, organizovanje serija radionica i obuka koje će pomoći članovima/icama zajednice da bolje razumiju principe interkulturalizma
- Istraživanje i publikacije: sprovođenje istraživanja o interkulturalizmu .
- Umjetnički i kulturni projekti: finansiranje umetničkih i kulturnih projekata koji se bave temom etničkih i drugih distanci (likovnim izložbama, pjesničkim večerima, filmovima, muzičkom produkcijom...)
- Kampanje za osvješćivanje javnosti: Organizovanje kampanja koje će podizati svest o važnosti tolerancije i suživota
- To može uključivati kampanje na društvenim medijima, organizaciju događaja i slično.
- organizovanje programa koji doprinose sistemskom pristupu kulturi kao polju ostvarivanja ideje interkulturalizma te umanjenju stereotipa u domenu kulture (istraživanje, debate, izrada strategija, edukativni skupovi itd), kao i drugih programa koji imaju izrazitu inter-političku komponentu
- Organizovanje kampanja u obrazovnim institucijama
- Organizovanje nacionalnog foruma posvećenog interkulturi, interkulturalnosti i interkulturalizmu u Crnoj Gori
- Edukativni kampovi za mlade "Interkulturalni dijalog" sjeverni , centralni i južni region Crne Gore
- Istraživanje crnogorske dijaspore i fenomena interkulturalizma u dijaspori iz različitih djelova svijeta i razvijanje razmjene iskustava u kontinuitetu
- Serijal predavanja po školama uz prpratne aktivnosti kao piknik za mlade, otvoreni mikrofon i mini okrugli stolovi za mlade: Kultivisanje interkulture i inter-bića

	<ul style="list-style-type: none"> • Podsticanje kulturne raznolikosti kroz osnaživanje kulturne djelatnosti • Jačanje neformalne amaterske, alternativne, savremene prakse različitih etniciteta • Podsticanje zaštite kulturne baštine različitih stvaralačkih izraza kroz prizmu savremene istorije Crne Gore (muzika , ples...nošnja, jezik...i njegovo očuvanje kroz različite forme zapisa(video fotografija, monografija...
--	---

3. JAVNI KONKURSI ZA FINANSIRANJE PROJEKATA I PROGRAMA NVO - DOPRINOS OSTVARENJU STRATEŠKIH CILJEVA IZ SEKTORSKE NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA

4.1. Navesti javne konkurse koji se predlažu za objavljivanje u 2024. godini u cilju doprinosa ostvarenju strateških ciljeva iz sektorske nadležnosti (iz tačke 3.1.), uz prijedlog potrebnih iznosa. Ukoliko postoji mogućnost preklapanja s javnim konkursima iz nacionalnih, sredstava EU ili drugih vanjskih fondova iz nadležnosti neke druge institucije, navesti s kojim organom je potrebno koordinirati oblasti finansiranja.

Naziv javnog konkursa	Iznos	Drugi donatori s kojima je potrebno koordinirati oblasti finansiranja
-----------------------	-------	---

„Interkulturalizam: ključ za našu budućnost“	250.000.00 eura	Budžet Crne Gore
--	-----------------	------------------

4.2. Navesti ko su predviđeni glavni korisnici projekata i programa koji će se financirati putem javnog konkursa. Ukratko navesti glavna obilježja svake grupe korisnika, njihov broj i njihove potrebe na koje projekti i programi treba da odgovore u 2024. godini.

Opis glavnih grupa korisnika, njihov broj i potrebe
<p>Ciljne grupe su zaposleni/e u državnim institucijama, organima lokalne samouprave i organima lokalne uprave, zaposleni/e u privatnom sektoru, medijima, građani/ke Crne Gore.</p> <p>Najmanje 500 korisnika/ica iz ovih ciljnih grupa.</p> <p>Nevladine organizacije koje se bave pitanjima ljudskih prava, kako bi se osigurala puna koordinacija aktivnosti u sprovođenju manjinskih politika od strane vladinog i nevladinog sektora.</p>

4.3. Navesti očekivani ukupni broj ugovorenih projekata, odnosno ugovora koji se planira zaključiti s nevladinim organizacijama na osnovu javnog konkursa.

Očekivani broj projekata koji se planira financirati / broj ugovora koje se planira zaključiti s NVO	
„Interkulturalizam: Ključ za našu budućnost“	20 projekata.

4.4. Navesti najviši i najniži iznosi finansijske podrške koju će biti moguće ostvariti na osnovu pojedinačnog javnog konkursa navedenog u tački

Naziv javnog konkursa: „Interkulturalizam: Ključ za našu budućnost“	
Najniži iznos finansijske podrške koju će biti moguće ostvariti na osnovu javnog konkursa: 7.000, 00 EURA	Najviši iznos finansijske podrške koju će biti moguće ostvariti na osnovu javnog konkursa: 15.000, 00 EURA

NAPOMENA: stavom 4 člana 32ž Zakona o NVO, definisano je:

“Ukupan iznos sredstava koja se na osnovu javnog konkursa mogu dodijeliti nevladinoj organizaciji za finansiranje projekta, odnosno programa, ne može preći 20% od ukupno opredijeljenih sredstava koja se raspodjeljuju na osnovu tog konkursa.”

4. KONSULTACIJE SA ZAINTERESOVANIM NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA

5.1. Navesti na koji način je u skladu sa važećim propisima obavljen proces konsultovanja NVO u procesu pripreme sektorske analize.

Metoda konsultacija (npr. web, email, konsultativni sastanak, itd.)	Datumi sprovedenih konsultacija	Naziv NVO koje su učestvovala u konsultacijama
Javni poziv za konsultacije – web portal: ministarstva ljudskih i manjinskih prava www.gov.me/mmp i e-uprava	/	

6. KAPACITETI ZA SPROVOĐENJE JAVNOG KONKURSA

6.1. Navesti broj službenika/ica i spoljnih saradnika koji će biti zaduženi za sprovođenje javnog konkursa i praćenje realizacije finansiranih projekata i programa nevladinih organizacija (uključujući najmanje jednu terensku posjetu, prilikom koje će se provjeravati izvršavanje ugovornih obaveza, namjensko trošenje sredstava, te postizanje rezultata planiranih javnim konkursom i odobrenim projektom/programom).

Naziv javnog konkursa	Broj službenika/ica zaduženih za sprovođenje javnog konkursa i praćenje finansiranih projekata i programa nevladinih organizacija	Imena službenika/ica zaduženih za sprovođenje javnog konkursa i praćenje finansiranih projekata i programa nevladinih organizacija
„INTERKULTURALIZAM. Ključ za našu budućnost,“	3	

Ovjera ministra:

Fatmir Gjeka		
Ime i prezime		